

صنایع خلاق همگام با دانش بنیان‌ها با کرونا مقابله می‌کند

سیدمحمدحسین سجادی‌نیری دبیرستاد توسعه فناوری‌های نرم و هویت‌ساز معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در «نشست نقد اندیشه و تأثیر کرونا بر کسب‌وکارهای نوپا» بیان کرد: معتقد هستم که کسب و کارهای نوپای ایرانی در برخی از زمینه‌ها از کسب و کارهای نوپای غربی موفق‌تر عمل کردند. برای مثال یک شرکت دانش بنیان را

که در عرض کمتر از دو ماه یک خط تولید کامل تولید ماسک و مواد ضد عفونی را در کنار دیگر محصولاتش راه‌اندازی کرد با یک شرکت عظیم بین‌الملی مانند اوپر مقایسه کنید که نتوانست خود را با این چالش همگام سازد. کسب و کارهای که از قبل آمادگی جهش را داشتند و از چابکی فناورانه لازم برخوردار بودند، توانستند از این بحران به‌نحو مطلوب

استفاده کنند. دبیرستاد توسعه فناوری‌های نرم و هویت‌ساز معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با اشاره به افزایش تعداد شرکت‌های خلاق به ۸۰۰ شرکت فعال، گفت: تعداد این شرکت‌ها از ۳۱ شرکت به ۸۰۰ شرکت افزایش یافته است و این مساله باعث تربیت صدها فعال حرفه‌ای در فضای صنایع خلاق شده است. / معاونت علمی و فناوری

۱

پرورش قارچ: با توجه به رواج زیاد پرورش قارچ در سال‌های اخیر شاید فکر کنید که بازار قارچ اشیاع شده است. اما از آنجاکه این خوراکی خوشمزه و پرطرفدار گونه‌های بسیار متنوعی دارد و از طرفی تمامی اطلاعات و ریزه‌کاری‌های پرورش آن را به راحتی می‌توان در میان کتاب‌های موجود در بازار و منابع اینترنتی به دست آورد با کمی خلاقیت می‌توانید جای خود را در بازار پر تقاضای قارچ‌های خوراکی باز کنید.

۳

پرورش ماهیان زینتی: از جمله حوزه‌هایی است که به چشم نمی‌آید اما بازار بسیاری وسیعی در جهان و حتی ایران دارد. تکثیر و پرورش برخی ماهیان زینتی نظیر گویی، سیچلاید و گلدفیش در فضا‌های محدود خانگی کاملا انجام‌شدنی است. اگر در این زمینه تجربه‌ای ندارید پیشنهاد می‌کنیم یک آکواریوم کوچک و یکی دو کتاب مربوط به تکثیر و پرورش ماهی‌های زینتی را از فروشگاه‌های آکواریومی بخرید و کار را با گویی شروع کنید. ماهی زنده‌زا و مقاومی است. پس از این‌که مهارت کافی در نگهداری و پرورش و تکثیر این ماهی را طی چند ماه پیدا کردید، کم‌کم سراغ ماهی‌های دیگر بروید. بعد در فکر بازاریابی و ارتباط با واسطه‌ها باشید و به‌تدریج تکثیر و پرورش صنعتی ماهیان زینتی را در بخشی از فضای خانه کلید بزنید.

۵

دست‌سازها: از جمله مواردی است که از سال‌های دور بخش عمده‌ای از مشاغل خانگی را دربر گرفته و امروز نیز حیات بسیاری از صنایع دستی ما به وجود چنین کسب‌وکارهایی وابسته است. این دسته شامل اقلام متنوعی مانند دستباف‌ها، سوزن‌دوزی، بافتنی، انواع سازه‌های تزئینی مانند مجسمه‌ها و... را شامل می‌شود. البته نکته‌ای که در این مورد باید به آن توجه کنیم این است که چشم ما ایرانیان به صنایع دستی رایج کشورمان عادت دارد و حتی خیلی از ما استادکاران ماهر در این رشته‌ها را می‌شناسیم و به آنها برای خرید مراجعه می‌کنیم، بنابراین اگر بخواهیم کسب‌وکار کوچکی را با بازار خوب در این حوزه راه‌اندازی کنیم، مهم‌ترین ابزاری که به آن نیاز داریم خلاقیت است. ایده‌های خلاقانه در طراحی متفاوت و نوآورانه دست‌سازها می‌تواند به خوبی مخاطب خود را در بازار پیدا کند و سودآوری بسیار خوبی به همراه داشته باشد. در همه‌جای دنیا برای دست‌سازها ارزش افزوده بسیار زیادی قائل هستند.

۷

طراحی و تولید زیورآلات: یادگیری نرم افزارهای مورد نیاز برای طراحی جواهرات در کنار پشتکار و صدا البته ذوق و سلیقه شما می‌تواند مسیر جدیدی برای درآمدزایی به همراه داشته باشد.

همچنین بسیاری از زیورآلات دیگر مانند سازه‌های برجی یا زینتی و... به راحتی در خانه امکان تولید دارد و مسیر فروش آنلاین نیز می‌تواند بازار خوبی برای فروش زیورآلات خاص به سبک شما فراهم کند.

۹

شیرینی‌پزی و فینگرفود: شاید زمانی تصورمان از شیرینی و کیک‌های خانگی به کیک‌های ساده‌ای ختم می‌شد که در ظروف یک‌بار مصرف ساده در سوپرمارکت‌های نزدیک خانه‌مان می‌دیدیم. اما این روزها تولید کیک و شیرینی خانگی و غذاهای انگشتی از جمله مشاغل خانگی قوی به‌شمار می‌رود. فعالان این حوزه که تعدادشان نیز اندک نیست این روزها بسیار حرفه‌ای هستند و رقابت تنگاتنگی برای ارائه محصولات باکیفیت و خاص مطابق سلیقه مشتری دارند. اما نگران نباشید، دوره‌های آموزشی زیادی به صورت حضوری و آنلاین مهارت‌های لازم برای پخت و تزئین کیک، شیرینی‌های خانگی و کویک‌های تزئینی در دسترس است. اگر نگران هزینه تهیه لوازم مورد نیاز هم هستید، می‌توانید ابتدا کسب‌وکارتان را به صورت محدود راه‌اندازی کنید و به مرور براساس درآمدی که به دست می‌آورید، تجهیزات خود را گسترده‌تر کنید.

۱۰

تولید پاکت و جعبه‌های کادو دست‌ساز برای مناسبت‌های مختلف: بسته‌بندی صنعت بسیار خلاقانه‌ای است که روز به روز در حال پیشرفت است. این روند حتی در نحوه ارائه هدیه‌ما به دوستان‌مان در طول چند سال گذشته نیز به خوبی مشهود است. پس چرا از این دنیای پر از ایده و خلاقیت که حتی به وسایل و ابزار گرانیقت هم نیاز ندارد، برای تولید درآمد استفاده نکنید؟ برای شروع می‌توانید با کمی جست‌وجو در اینترنت با ایده‌های جالب و ویدئوهای آموزشی آشنا شوید. کمی که در این زمینه تبحر پیدا کنید، قطعاً نوآوری‌های بسیار بیشتری را متناسب با بازار هدف اجرا خواهید کرد. برای فروش نیز در کنار فروش اینترنتی می‌توانید محصول‌تان را به فروشگاه‌های این اقلام یا لوازم التحریرفروشی‌ها ارائه کنید.

۱۲

طراحی، مدیریت و پشتیبانی وبگاه: این‌که وبگاه به‌گونه‌ای طراحی شود که هم چشم‌نواز و گیرا باشد و هم تجربه کاربران از تعامل با آن به هدفی که سفارش دهندگان از طراحی وبگاه داشته‌اند نزدیک شود و خروجی همه آنها به فروش بیشتر بینجامد، آرزوی مدیر هر کسب‌وکاری است. اگر طراح وبگاه خوبی باشید و در این زمینه مهارت کسب کنید نان شما در روغن است! پشت رایانه در خانه می‌نشینید و وبگاه طراحی می‌کنید. با این حال با طراحی وبگاه کار تمام نمی‌شود. وبگاه برای فعال مانند نیاز به مدیری دارد که محتواهای صفحات مختلف را از تولیدکنندگان محتوا بگیرد، آنها را بارگذاری و در زمان مناسب و با شیوه اصولی‌ای که مشاور بهینه‌سازی موتور جست‌وجو می‌گوید، آن را منتشر کند. اگر در این کار خیره شوید در تمام دنیا برایتان کار هست و همه هم از خانه انجام‌شدنی است.

۲

پرورش پرند‌های زینتی: اگر از جمله افراد علاقه‌مند به نگهداری پرند‌های خانگی هستید، ممکن است تجربه تخم‌گذاری این پرند‌ها را در خانه داشته باشید. اما اگر قصد داشته باشید به چشم منبع درآمدی به آن نگاه کنید، قطعاً باید محیط زندگی‌تان به گونه‌ای باشد که امکان توسعه فضای این کار بدون ایجاد مزاحمت برای همسایگان برایتان میسر باشد. علاوه‌بر این از آنجا که با موجودی زنده سرو کار دارید، پیش از هرچیز آموزش‌های لازم برای پرورش سلامت این پرندگان را بیاموزید.

۴

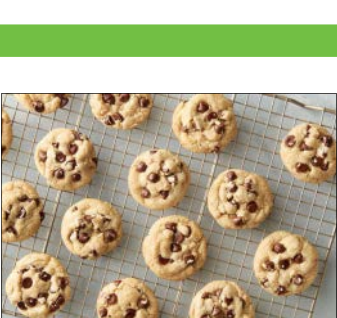
پرورش بلدرچین: پرورش بلدرچین از مواردی است که در هر خانه‌ای امکان‌پذیر نیست. اما اگر خانه‌تان آپارتمانی نیست و شرایط نگهداری از پرندگان را دارید این روزها پرورش بلدرچین گوشتی و تخم‌گذار می‌تواند سودآوری مناسبی در بازه نسبتاً کوتاهی داشته باشد. البته باید پیش از شروع این کار اطلاعات کافی برای نحوه نگهداری در شرایط بهداشتی و سالم این پرندگان را بیاموزید و در صورتی که بخواهید آن را توسعه دهید حتماً برای دریافت پروانه بهداشت اقدام کنید.

۶

پرورش گیاهان زینتی آپارتمانی: پرورش گل و گیاه نیز از جمله مواردی است که اگر فضای مناسبی برایش در خانه داشته باشید نتنها مزاحمتی برای همسایه‌ها ایجاد نمی‌کند بلکه بسیار چشم‌نواز نیز هست. منابع خوبی برای آموزش نحوه تکثیر گیاهان آپارتمانی مختلف مانند کاکتوس و بنفشه آفریقایی که سودآوری قابل قبول به همراه دارند در دسترس است و اگر بتوانید شرایط محیطی مساعدشان را فراهم کنید با هزینه معقول می‌توانید به درآمدزایی مناسبی بدون دردسر دست پیدا کنید.

۸

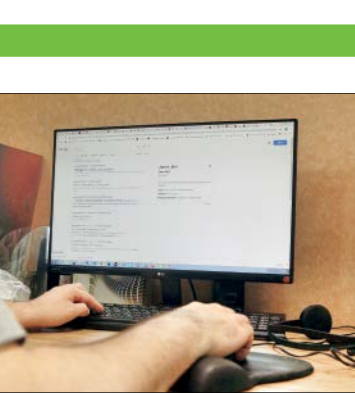
تولید مواد خوراکی خانگی: شکل سنتی این کسب‌وکار خانگی که این روزها همچنان پررونق مشغول فعالیت است، تولید مربا، ترشی، لواشک و سبزیجات خشک یا سرخ کرده است. البته این روزها اقلام خوراکی‌های خانگی به شدت متنوع شده و بازار این محصولات پرطرفدار دیگر فقط به همسایه‌های اطراف محل سکونت محدود نمی‌شود. در این کسب‌وکار نیز علاوه بر مهارت کافی، خلاقیت در نحوه ارائه می‌تواند تضمین‌کننده درآمدزایی خوبی برای شما باشد. هرچند با توجه به ارتباط مستقیم این حوزه با سلامت به شدت جای سازوکاری برای مجوزهای وزارت بهداشت به جهت اطمینان بیشتر مصرف‌کننده خالی است.

۱۱

چاپ سیلک: حتما لیوان، ماگ، پیکسل و دیگر اقلام پلاستیکی یا لعابی و پارچه‌ای که چاپ عکس یا تصاویر کارتونی را روی آنها انجام می‌دهند را در بازار دیده‌اید. جالب است بدانید ابزار چاپ این اقلام ابعاد کوچکی دارند. به‌علاوه در مقایسه با بسیاری از تجهیزات تولیدی، هزینه بسیار بالایی برای خرید آنها لازم ندارید. پیشنهاد می‌کنیم اگر پس‌انداز مختصری دارید در اینترنت راجع به ابزارهای چاپ پیکسل و ماگ و... جست‌وجو کنید و بعد یکی از این چاپگرها و مواد اولیه‌اش را از بخريد و به خانه بیاورید.

حتماً تجارب اول شما با شکست‌هایی همراه است اما کم‌کم طرز کارش را یاد می‌گیرد. از اینجا به بعد کافی است در فضای مجازی و به‌ویژه اینستاگرام صفحه‌ای درست کنید و برای کار و محصولات‌تان تبلیغ کنید تا اولین سفارش را بگیرید.

مشاور بهینه‌سازی موتور جست‌وجو (سئو کار):

مدیر هر کسب‌وکاری که وبگاه‌ای راه‌اندازی کرده، حتماً می‌خواهد کاربران اینترنت وقتی در مورد محصولش در گوگل جست‌وجو می‌کنند، وبگاه او را در صفحه اول و در رتبه‌های بالا ببینند. برای این‌که این اتفاق بیفتد بایستی در مدیریت وبگاه و شیوه ارائه محتوا اصلاحاتی انجام شود و نکاتی مدنظر قرار گیرد. این نکات آنقدر متنوع و گسترده است که موجب شده متخصصانی با دانش و تجربه خود مدیریت بهینه‌سازی یا مدیریت سئوی وبگاه‌های شرکت‌ها، سازمان‌ها و مراکز مختلف را در اختیار بگیرند و پس از مدتی کار روی تنظیمات وبگاه، به‌تدریج کمک‌کنند رتبه وبگاه در گوگل بالا بیاید. این کاری است که انجامش از خانه ممکن است و اتفاقاً صاحبان کسب‌وکار پول‌خوب به سئوکارها با تجربه می‌دهند. از همین رو می‌توانید به سئو و پیشرفت و با تجربه‌شدن در آن فکر کنید. همین الان درباره سئو در گوگل جست‌وجو کنید!

۱۳

برنامه‌نویسی و طراحی اپلیکیشن (اپ‌های اسپاسر): برنامه‌نویسی و طراحی اپلیکیشن جزو پرطرفدارترین و پردرآمدترین مشاغل این روزها در تمام جهان است. اگر کمی وقت بگذارید و الفبای این کار را از طریق مطالعه کتاب‌ها و شرکت در وبینارهای آموزشی بیاموزید، به‌زودی مهارتی خواهید داشت که نه تنها در ایران که در تمام دنیا برایتان شغل وجود خواهد داشت. به‌علاوه امروزه با وجود وبگاه‌های نظیر ودرپرس و همچنین بسیاری از وبگاه‌های اپلیکیشن‌ساز، طراحی وبگاه و اپلیکیشن برای کسب‌وکارها، شرکت‌ها و مشاغل مختلف آسان‌تر از هر زمانی شده است. از اینجا به بعد باید از ارتباطات خود بیشتر بهره بگیرید تا بتوانید اولین اپلیکیشن را برای اولین مشتری خود بسازید. تجربه و دانش و مهارت، سه رکن مهم برای موفقیت در این حوزه هستند.

۱۴

برنامه‌نویسی و طراحی اپلیکیشن (اپ‌های اسپاسر): برنامه‌نویسی و طراحی اپلیکیشن جزو پرطرفدارترین و پردرآمدترین مشاغل این روزها در تمام جهان است. اگر کمی وقت بگذارید و الفبای این کار را از طریق مطالعه کتاب‌ها و شرکت در وبینارهای آموزشی بیاموزید، به‌زودی مهارتی خواهید داشت که نه تنها در

✎ مشاغل پاکسب و کارهای خانگی آن دسته از فعالیت‌هایی است که از سوی یک عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب‌وکار بدون مزاحمت و ایجاد اختلال در آرامش واحدهای مسکونی هم‌جوار شکل می‌گیرد و منجر به تولید خدمت یا کالای قابل عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌شود. این تعریفی است که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای مشاغل خانگی ارائه می‌کند. راه‌اندازی کسب‌وکارهای خانگی و راه‌اندازی کسب‌وکار در منزل می‌تواند مزایای گوناگونی را برای

عسل اخویان طهراني

دانش

شاغلان این عرصه داشته باشد که از جمله آن کار مانند خرید، رهن و اجاره، مالیات، عوارض و خانوادگی زنان و اشتغال آنان، حذف هزینه ایا، خانواده، ایجاد زمینه‌های کار خانوادگی، امکان شیوه‌استاد- شاگردی بین اعضای خانواده و... گرچه از گذشته‌های دور بسیاری از زنان به‌انه صنایع دستی، آرایشگری، شست‌وشو و آتوکش امروزه تحولات حوزه فناوری اطلاعات و دستر

۱۵

امور مشتریان و پشتیبانی اینترنتی کسب و کارها: شیوع کرونا موجب شد که بسیاری از کسب و کارها بیش از گذشته به ظرفیت استفاده از نیروهای دورکار فکر کنند و از طرفی سمت‌وسوی کسب‌وکارشان را به سمت آنلاین شدن سوق دهند. پشتیبانی اینترنتی کسب‌وکارها نیز از آن مشاغلی است که به راحتی از خانه قابل انجام است. تنها ابزاری که نیاز دارید، دستگاهی است که بتواند به اینترنت پرسرعت متصل شود. بنابراین با کمی جست‌وجو حتماً با کسب‌وکارهایی روبه‌رو می‌شوید که به دنبال نیرویی برای انجام پشتیبانی اینترنتی به صورت دورکار هستند. البته شاید خیلی درآمد بالایی نداشته باشد اما مزیتش این است که اگر توانایی کنترل چند کار با هم را داشته باشید، می‌توانید برای چند مجموعه همزمان کار کنید.

۱۶

تولید پادکست: پادکست‌ها یا مجلات

شنیداری، محتوای شنیداری هستند که به خاطر شباهت زیادشان به رادیو گاهی به اشتباه به آنها رادیوآلایی گفته می‌شود. مخاطبان این محتوای شنیداری که در سال‌های اخیر رشد چشمگیری در جهان و همین‌طور کشور ما داشته، می‌تواند کودکان تا سالمندان را شامل شود. در تولید محتوا و شیوه ساخت این بسته شنیداری نیز محدودیتی وجود ندارد و می‌توانید در هر حوزه‌ای که به آن اشراف یا علاقه دارید پادکست را تولید کنید. در حقیقت نحوه ارائه و میزان جذابیت محتوا از عوامل اصلی موفقیت پادکست است. پادکست‌ها می‌توانند به صورت انفرادی یا گروهی، روایت

محور یا مصاحبه و زنده یا از پیش‌تولید شده ارائه شوند. هم‌اکنون پادکست‌های زیادی به زبان فارسی در حال تولید هستند که از میان آنها حوزه فوتبال، ارائه خلاصه کتاب‌ها، روایت رویداد‌های واقعی جنایی - اجتماعی، بیوگرافی و تاریخی با استقبال بیشتری مواجه هستند.

برای تولید پادکست به هیچ چیز جز یک ذهن خلاق و گوش‌ی هوشمند مجهز به نرم‌افزارهای همراه تولید و پخش پادکست نیاز ندارید. درآمدزایی این کسب‌وکار از طریق جذب حامی مالی و تبلیغات خواهد بود. هرچه بتوانید محتوای جذاب‌تری ارائه کنید و مخاطب بیشتری را جذب کنید قطعاً درآمدزایی بیشتری نیز خواهید داشت.

۱۷

تولید محتوا برای شبکه‌های اجتماعی: تا دل‌تان بخواهد این روزها وبگاه و کانال و صفحه اینستاگرام به زبان فارسی داریم که کسب‌وکارها و شرکت‌های مختلف برای بهبود وضع کسب‌وکارشان ایجاد کرده‌اند، اما نمی‌دانسته‌اند چه مطالبی، با چه دسته‌بندی و با چه سبکی در چه صفحاتی و چطور باید بارگذاری کنند تا مشتریان بیشتری سراغ‌شان بیاید. تولید محتوا و تسلط بر فنون آن از مهارت‌های پرطرفدار در روزگار کنونی است که هر روز مشتریان اینترنتی آن بیشتر از روزهای قبل می‌شوند. در این باره باید به فنون و مهارت‌های مربوط به نگارش مسلط شوید، با فتوشاپ و شیوه ویرایش عکس و فیلم و صدا آشنا باشید، کار با گوگل آنالیتیکس را بیاموزید و از اصول بهینه‌سازی موتور جست‌وجو (سئو) هم تا حد خوبی باخبر باشید. در این صورت کم‌کم بازار کار خوبی برای شما مهیا می‌شود که به خوبی با کار پشت رایانه شخصی در خانه از پس آن برو خواهید آمد.